

SLOVO A SLOVESNOST

Časopis pro otázky teorie a kultury jazyka
založený v roce 1935 Pražským lingvistickým kroužkem
ročník 65 číslo 4

A journal for the theory of language and language cultivation
founded in 1935 by the Prague Linguistic Circle
volume 65 number 4

Vedoucí redaktor/ Editor-in-Chief: Jan Kořenský

Redakční rada/ Editorial Board: Mirek Čejka, Miroslav Červenka, František Daneš,
Jana Hoffmannová, Ján Horecký, Petr Karlík, Miroslav Komárek, Alena
Macurová, Olga Müllerová, Jiří Nekvapil, Pavel Novák, Karel Oliva,
Petr Sgall, Ludmila Uhlířová

Výkonný redaktor/ Editorial Assistant: Petr Kaderka

Redaktorka anglických textů/ English Language Editor: Tamah Sherman

---

Vydává Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky/ Published by the Czech Language
Institute of the Academy of Sciences of the Czech Republic

Redakce/Address: Letenská 4, 118 51 Praha 1, Czech Republic, tel. (+420) 257 533 782

Vychází čtyřikrát do roka/ Published quarterly

Toto číslo vyšlo v listopadu 2004/ This issue was published in November 2004

SLOVO A SLOVESNOST je citováno v Bibliografii Językoznawstwa Slawistycznego, Bibliografii české lingvistiky, Bibliographie Linguistique/ Linguistic Bibliography, Modern Language Association International Bibliography, The Year's Work of Modern Language Studies.

SLOVO A SLOVESNOST is cited in Bibliografia Językoznawstwa Slawistycznego [Slavic Linguistics Bibliography], Bibliografie české lingvistiky [Czech Linguistics Bibliography], Bibliographie Linguistique/ Linguistic Bibliography, Modern Language Association International Bibliography, The Year's Work of Modern Language Studies.

Informace o předplatném podá a objednávky přijímá redakce Slova a slovesnosti a výhradní distributor firma MYRIS TRADE, s. r. o., P. O. Box 2, 142 01 Praha 4, tel. 234 035 200, fax: 234 035 207. Další distributorské firmy nejsou oprávněny titul v ČR šířit. Cena předplatného pro české předplatitele: 280 Kč.

Podávání novinových zásilek povolila Česká pošta, s. p., odštěpný závod Praha, čj. nov 6204/97 ze dne 1. 4. 1997. – Reg. č. MK ČR E 559.

Zahraniční předplatné vyřizuje výhradně firma Kubon & Sagner. Objednávky vyřizované jinými firmami nejsou v souladu se smluvními vztahy vydavatele a jsou šířeny nelegálně.

All foreign orders are processed exclusively by the agency: Kubon & Sagner, Buch Export-Import GmbH, D-80328, München, BRD, fax: 004954218-218. Foreign orders processed by other subscription agencies are not in compliance with the agreement between the publisher and the above mentioned agency and are distributed illegally.

Toto číslo je v prodeji v knihkupectví Fišer FF UK, nám. J. Palacha 2, 116 38 Praha 1, tel. 222 319 516, v prodejně Academia, Národní tř. 7, 110 00 Praha 1, tel. 224 229 649, Václavské nám. 34, 110 00 Praha 1, tel. 224 223 511, nebo Na Florenci 3, 110 00 Praha 1, tel. 224 814 621.

Sazba: Marcela Hladíková. Tiskne Bartůněk, Kettnerova 10, Praha 5.

© Ústav pro jazyk český AV ČR

OBSAH/CONTENTS

<i>Světlá Čmejrková – Lucie Jílková – Petr Kaderka: Mluvená čeština v televizních debatách: korpus DIALOG</i>	243–269
Spoken Czech in television debates: The DIALOG corpus	
Gesprochenes Tschechisch in Fernsehdebatten: das Korpus DIALOG	

R o z h l e d y / D i s c u s s i o n

<i>František Daneš: Nad knihou Jazyk, média, politika</i>	270–285
On the book Language, Media, Politics	

R e c e n z e / B o o k r e v i e w s

Alec McHoul – Mark Rapley (eds.): How to Analyse Talk in Institutional Settings: A Casebook of Methods (<i>Jiří Nekvapil</i>)	286–291
Silke Gester: Anglizismen im Tschechischen und im Deutschen: Bestandsaufnahme und empirische Analyse im Jahr 2000 (<i>František Daneš</i>)	292–293
Vladimir Ivanovič Belikov – Leonid Petrovič Krysin: Sociolingvistika (<i>Ladislav Janovec</i>)	293–297
Juraj Vaňko: The language of Slovakia's Rusyns / Jazyk slovenských Rusínov (<i>Jiří Rejzek</i>)	297–299
Mieczysław Balowski – Wojciech Chledba (eds.): Frazeografia słowiańska (<i>Ladislav Janovec</i>)	300–305
Olga Orgoňová: Slovensko-francúzske jazykové vzťahy (<i>Adéla Říhová</i>)	306–309
Mireille Huchon: Histoire de la langue française (<i>Jan Holeš</i>)	309–312

K r o n i k a / C h r o n i c l e s

Významné životní jubileum Ivana Lutterera (<i>Milan Harvalík</i>)	313–315
O pragmatické lingvistice v Lodži (<i>Kamila Karhanová</i>)	315–319

Mluvená čeština v televizních debatách: korpus DIALOG

SVĚTLA ČMEJRKOVÁ – LUCIE JÍLKOVÁ – PETR KADERKA

Spoken Czech in television debates: The DIALOG corpus

ABSTRACT: The DIALOG corpus is one of two collections of spoken language gathered in the audio-visual studio at the Czech Language Institute of the Czech Academy of Sciences. The article begins by recalling the establishment of the corpus in 1997 as part of the project “Dialogue in a World of People and Machines”, defines the aim motivating the collection of data for this corpus, formulates distinctive criteria for this corpus as a specifically “spoken” one in terms of time, interaction and genre and partially even as topic-specific, and attempts to define the types of spoken dialogues which the corpus can aid in analysing. It characterizes speech in the media, which makes up a focal point here, and details the procedures for storing audio and video recordings of this speech and the resulting transcriptions. The second part provides an overview of the fundamentals of transcription systems and offers theoretical support for transcription method selection as determined by the aim of capturing segmental, supra-segmental, sequential, para-linguistic and extra-linguistic phenomena, including several examples of practical solutions. The third part reports on how this corpus has been thus far utilized in linguistic research, both in the creation of a contemporary Czech theory of dialogue and in the analysis of specific features of spoken Czech. The article concludes by detailing the prospects for further use of this corpus.

ZUSAMMENFASSUNG

Gesprochenes Tschechisch in Fernsehdebatten: das Korpus DIALOG

Das Korpus DIALOG ist eine von zwei Sammlungen gesprochener Sprache, die im audiovisuellen Studio des Instituts für tschechische Sprache der Akademie der Wissenschaften der Tschechischen Republik archiviert sind. Im ersten Teil des Aufsatzes wird die Entstehung des Korpus im Jahre 1997 im Rahmen des Projektes „Dialog in der Welt der Menschen und Maschinen“ behandelt, der Zweck definiert, mit dem die Datenerhebung für dieses Korpus motiviert wurde, die distinktiven Merkmale dieses spezialisierten Korpus formuliert, das als ein zeitlich, interaktionell, genremäßig und teilweise auch thematisch abgegrenztes gesprochenes Korpus zu betrachten ist. Es wird auch versucht, die Texttypen zu definieren, von denen das Korpus Zeugnis ablegen kann. Der erste Teil informiert ebenfalls über die technischen Details der Archivierung der Audio- und Videoaufnahmen, über die Digitalisierungsarbeiten etc. Der zweite Teil bietet einen Überblick über die allgemeinen Prinzipien der Transkriptionssysteme und bringt eine theoretische Begründung des ausgewählten Transkriptionssystems in Hinblick auf die Notation der sequenziellen, segmentalen, suprasegmentalen und paralinguistischen Erscheinungen, einschließlich der praktischen Beispiele der angenommenen Lösung. Der dritte Teil berichtet über die bisherige Nutzung des Korpus DIALOG in der tschechischen Linguistik, einerseits für die Entwicklung der tschechischen Dialogtheorie, andererseits für die Analyse der spezifischen Merkmale des gesprochenen Tschechisch. Im Schlusskapitel werden die Perspektiven der weiteren Nutzung des Korpus DIALOG aufgezeigt.

Ústav pro jazyk český AV ČR
Letenská 4, 118 51 Praha 1
<cmejrkova@ujc.cas.cz>
<jilkova@ujc.cas.cz>
<kaderka@ujc.cas.cz>

František Daneš

Nad knihou Jazyk, média, politika

On the book Language, Media, Politics

ABSTRACT: Two groups of Czech and Slovak linguists collected extensive linguistic material comprising video recordings of parliamentary sessions broadcasted on television, audio recordings of radio debates, video recordings of television interviews and discussion programs, and political advertising material from television and radio. This material was stored in archives (corpora), with the relevant parts of it transcribed, entered into special databases, analysed and evaluated. The book under review is theoretically and methodically well-founded in its evaluative analyses of three typical examples of Czech mass-media political debates and two contributions characterizing political communication in the Slovak media. These content analyses are supplemented by an introductory chapter on polemical features in political discourses. The reviewer, after having critically examined and commented on the individual chapters of the book (adding several personal observations on the issue), concludes that the work is a significant and praiseworthy achievement, successfully highlighting the present state of Czech and Slovak text linguistics, esp. dialogue studies, through both subject relevance and high scientific standard.

*Ústav pro jazyk český AV ČR
Letenská 4, 118 51 Praha 1*